

Udflugter

I forhold til vore dages børn og unge hørte det til sjældenhederne, at børn i mine barndomsdage kom ud på rejser og udflugter. En gang om året var der skoleudflugt, og det var noget, vi børn så hen til med forventning. Vi glædede os i mange dage, før det skulle foregå, og da dagen oprandt, var spændingen på det højeste.

Udflugten skulle gå til Sømarken i Pedersker, og det foregik pr. hestevogn. Vi kørte allerede tidligt om formiddagen på en almindelig skoledag kort før sommerferien, og vi skulle naturligvis bade. Badetøj var ikke særlig på mode, og mange af os havde slet ikke sådan noget nymodens stads, men bade nøgne måtte vi ikke, så vi badede i underbukser.

Der blev også leget på stranden, og så var det meget spændende, hvad der var i madkassen, for netop på denne dag var der lidt ekstra pålæg på brødet. Jeg husker, at jeg havde fået en rigtig madkasse af blik til en sådan udflugt, og den var jeg meget stolt af, for til daglig var skolemaden blot pakket ind i noget avispapir.

Jeg var ikke vant til at håndtere en madkasse, så det endte med blodsudgydelse, for da jeg skulle åbne den, smuttede låget, og jeg skar mig ret så alvorligt på min lillefinger. Det blødte meget kraftigt, og jeg stak naturligvis i med at tudbrøle, men efter lidt trøstende ord og et par lommetørklæder viklet om lillefingeren stoppede blodet, og snart havde jeg glemt, hvad der skete - sådan da, for det gjorde jo stadig lidt ondt.

En anden udflugt var søndagsskoleudflugten, som naturligvis også foregik i hestevogn, og den gik til Christianshøj en søndag eftermiddag. Her fik vi kakao og boller, og efter lidt åndelig føde, legede vi eller soldede. Det var ikke, fordi jeg havde mange penge at slå til måls med, men en 25 øre blev det da til, og den skulle bruges, så jeg fik mest ud af den.

Der var et slikudsalg i et telt inde under bøgetræerne, og det havde stor søgning hele eftermiddagen. Vi husmandsbørn havde ikke de mange penge, så vi sparede, så der var til hele eftermiddagen, mens bøndernes børn bedre kunne tillade sig at bruge løs, for deres lommepenge

fyldte mere i pengebogen. De havde nemlig en rigtig pengebog, mens vi andre blot havde puttet vores beskedne midler ind i lommeørklædet og havde slået en knude på det for ikke at tabe de dyrebare småmønter.

Jeg oplevede også at komme med på en søndagsskoleudflugt, hvor jeg blev inviteret med af nogle af vore gode venner. Det var Baptisternes søndagsskole, der skulle til lystskoven i Nexø, og det var det længste, jeg skulle begive mig væk fra hjemmet på det tidspunkt af min barndom, så spændingen var stor.

Jeg husker, at jeg også den gang fik 25 øre i lomme penge, og her fik jeg lejlighed til at smage min første flødeis. Det var en lille rund lyserød lækkerbiscuit, der, så vidt jeg husker, smagte af hindbær eller jordbær, og den nød jeg meget længe ved at sutte ganske lidt på den ad gangen. Men det var nær gået galt, for isen tøede op, og til sidst var den så blød, at jeg nær havde tabt den ned i gruset.

Prisen var 10 øre for denne lækkerbiscuit, og jeg havde fået smag for flødeis, så den anden 10 øre blev også brugt til denne vidunderlige form for slik, som jeg nu havde stiftet bekendtskab med. De sidste penge brugte jeg til "strømpebånd" - en lakrids med en sukkerkugle midt i rullen, og de kostede en øre stykket.

Da jeg blev større gik søndagsskoleudflugten til Julius Hånsa Hava på Bolsterbjerg, Bornholms botaniske have, og herfra husker jeg især karrusellen, der skulle drives rundt med håndkraft. Det skiftedes vi store drenge til, når de voksne ikke længere gad traske rundt og skubbe. Jeg mindes ganske svagt, at mine bedsteforældre deltog i Granelifesterne, hvor husmænd fra alle dele af Bornholm samledes til møde for at se på den smukke have og lytte til foredrag, men jeg var så lille den gang, så min erindring strækker ikke længere end, at jeg mindes, jeg var med, og at der var mange mennesker samlede.

Min barndoms største oplevelse var alligevel, da jeg skulle rejse på ferie. Jeg var 12 år, og jeg var inviteret på sommerferie hos min onkel Aksel og tante Louise på Amager. Jeg skulle rejse alene med 66-båden fra Rønne til København, og jeg blev fulgt ombord i Rønne og fik en masse formaninger om at passe på, at jeg ikke kom

til skade, at jeg skulle opføre mig ordentligt, o.s.v., o.s.v.

Jeg var meget beklemt ved situationen, og da det var en lun sommernat, jeg rejste, tilbragte jeg hele natten på en bænk ude i det fri. Jeg sov nok lidt ind imellem med min rejsetaske som hovedpude, men da jeg ikke havde noget tæppe at tage over mig, vågnede jeg af og til, fordi jeg småfrøs.

Men frem kom vi, og da vi sejlede op gennem Øresund, var jeg lysvågen, for derinde lå det forjættede land for mig lille provinsdreng, der aldrig havde drømt om, at København var så stor. Jeg blev hentet af min onkel, og fuldstændig benovet og opslugt af alt det, jeg oplevede med alle mine sanser spændt til det yderste, stod vi pludselig foran hans flotte villa på Vegas Ale, i Kastrup, og min tante stod på trappen og tog imod.

Jeg var målløs over alt det, jeg allerede havde oplevet, og jeg var ikke så lidt genert, så i begyndelsen svarede jeg kun med enstavelsesord, når de spurgte til min rejse. Både min onkel og tante gik på arbejde, så det meste af dagen skulle jeg passe mig selv, men det blev ikke noget problem, for jeg var vant til at lege alene derhjemme, så jeg fandt hurtigt ind i en vis rytme.

I 1936 var trafikken ikke så enorm stor ude på Amager, så da jeg var akklimatiseret, fik jeg lov til at gå på opdagelse med en masse formaninger om at passe på, og det var Kastrup Lufthavn, der ganske naturligt tiltrak min opmærksomhed. Hver dag gik jeg derhen for at kigge på disse enorme stålfugle, der dalede ned fra himlen med snurrende propeller og brølende motorer, og jeg var stærkt optaget af, hvordan det kunne lade sig gøre. Det blev en virkelig dejlig ferie, for jeg oplevede en masse spændende ting, og der var meget at fortælle mine skolekammerater om, når vi begyndte i skolen efter sommerferie. De sad med åben mund og lyttede meget koncentreret, når jeg fortalte - og måske lagde en lille smule til for at imponere dem, men en pragtfuld ferie med masser af oplevelser, havde jeg haft.

Jeg oplevede da også at holde ferie hjemme på Bornholm, og det var hos min tante Maren og onkel Jens, der var fodermesterfolk på Tingfogedgård i Ibsker. Det var spændende for en dreng fra et lille husmandssted i Aaker

at opleve en stor gård og alle dens aspekter, selv om det var kørerne, der var i centrum. Jeg fik lov til at være med, når kørerne skulle malkes ude på marken tidligt om morgenen, og det var virkelig tidligt, for allerede klokken fire skulle malkningen begynde for at blive færdig så tidligt, at mælkekusken kunne få den nymalkede mælk med til mejeriet.

Jeg havde det problem, da jeg var dreng, at jeg ikke kunne ligge tør om natten, altså tissede jeg i sengen, og der afskar mig fra at feriere andre steder end hos de, som kendte min svaghed og var forberedt på det.

Heldigvis voksede jeg fra det, som lægen lovede, at jeg ville, når jeg blev omkring 14 år, og det kom til at passe.

Af andre ting fra min barndom husker jeg de årlige klapjagter om efteråret, for faldt de på en af mine skoledage, fik jeg gerne fri, fordi jeg skulle fungere som klapper. Da jeg efterhånden blev rutineret klapper, var jeg som regel venstre fløjmand i klapperkæden. Det bevirkede, at jeg den dag i dag går med 13 hagl i kroppen. Det foregik på den måde, at såten var blæst af på en jagt i Aaker plantage, og klapperkæden var kommanderet frem på brandlinien. Pludselig kommer der en rå modsat drivretningen, og da den nåede brandlinien, sprang den over i ,et stort spring mellem mig og en skytte. I det samme kaster den ældre skytte bøssen op og trykker af med det resultat, at råen bliver ramt af størstedelen af haglene, men da hun springer ret højt i vejret, bliver jeg ramt af en lille del af haglene. Jeg havde to par bukser på, så jeg mærkede det bare som en lille prikken, og først da jeg kom hjem og skulle skifte tøj, havde jeg 13 små blå mærker på det ene lår. Jeg fortalte om episoden i skoven, og næste dag blev jeg kørt til lægen, men han tog det stille og roligt, da han havde undersøgt mig. Hans råd var, at haglene skulle have lov til at blive siddende, for der var ikke fare for, at de ville vandre opad, da blyhagl er så tunge, at de altid vandrer nedad.